

МОДУЛЬ 1.
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ЗАКЛАДХ ОСВІТИ
Змістовий модуль 1. Функціональне поле діяльності
соціального педагога в закладах освіти

Тема. Організація соціально-педагогічної роботи в закладах освіти різного типу (6 год).

План.

1. Типологія закладів системи дошкільної освіти.
2. Типи загальноосвітніх навчальних закладів.
3. Навчальні заклади додаткової (позашкільної) освіти дітей.
4. Психологічна служба системи освіти.
5. Посадові обов'язки соціального педагога в закладах освіти.
6. Функції соціально-педагогічної роботи фахівця закладу освіти.
7. Кваліфікаційні вимоги до соціального педагога.
8. Взаємодія соціального педагога в закладі освіти.
9. Взаємодія соціального педагога з фахівцями, які вирішують проблеми дітей та учнівської молоді.

Аналіз нормативно-правової документації.

1. Положення «Про психологічну службу системи освіти України» наказ МОН України № 127 від 03.05.1999 р.
2. Наказ МОН України «Про затвердження положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів» № 691 від 19.10.2001 р.
3. Наказ МОН України «Про орієнтири діяльності працівників психологічної служби системи освіти у 2010-2011 навчальному році» № 1/9-516 від 05.08.2010 р.
4. Наказ МОН «Про планування діяльності та ведення документації соціальних педагогів, соціальних педагогів по роботі з дітьми-інвалідами системи Міністерства освіти і науки України» № 864 від 28.12.2006 р.
5. Наказ МОН «Про затвердження Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку» № 852 від 15.09.2008 р.
6. Наказ МОН «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 05.12.2008 р. № 1105» № 69 від 05.02.2009 р.
7. Наказ МОН «Про внесення змін до Положення про психологічну службу системи освіти України» № 616 від 02.07.2009 р.
8. Наказ МОН «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання» № 912 від 01.10.2010 р.
9. Наказ МОН «Про затвердження Примірного положення про консультативний центр для батьків або осіб, які їх замінюють і дітей, які виховуються в умовах сім'ї» № 714 від 30 червня 2011 р.
10. Наказ МОН «Про затвердження Положення про навчально-реабілітаційний центр» № 920 від 3 6.08.2012 р.

11. Наказ МОН «Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів» № 655 від 01.06.2013 р.
12. Наказ МОН «Про затвердження Плану заходів Міністерства освіти і науки щодо розвитку психологічної служби на період до 2017 року» № 1106 від 06.08.2013 р.
13. Лист МОН України «Про планування діяльності, ведення документації і звітності усіх ланок психологічної служби системи освіти України» № 1/9-352 від 27.08.2000 р.
14. Лист МОН України «Про особливості діяльності практичних психологів (соціальних педагогів) загальноосвітніх навчальних закладів» № 1/9-272 від 02.08. 2001 р.
15. Лист МОН України «Про атестацію практичних психологів (соціальних педагогів) загальноосвітніх навчальних закладів та центрів практичної психології соціальної роботи» №1/9-439 від 13.12.2001 р.
16. Лист МОН України «Про дотримання нормативно-правових документів, що регламентують діяльність психологічної служби» № 01-05/10-425 від 14.03.2002 р.
17. Лист МОН України «Про планування діяльності соціального педагога психологічної служби закладу освіти» № 337 від 15.09.2003 р.
18. Лист МОН України «Про внесення змін і доповнень до нормативів чисельності практичних психологів та соціальних педагогів навчальних закладів» № 1/9-324 від 15.06.2004 р.
19. Лист МОН України «Організаційно-методичні засади Положення про психологічну службу системи освіти України» № 1/9-515 від 04.08.2009 р.
20. Лист МОН України «Щодо розподілу робочого часу у практичних психологів та соціальних педагогів» 1/9-683 від 26.09.12.
21. Лист МОН України «Стан та особливості діяльності психологічної служби системи освіти у 2014-2015 навчальному році» № 1/9-374 від 25.07.2014 р.
22. Лист МОН України «Методичні рекомендації щодо взаємодії педагогічних працівників у навчальних закладах та взаємодії з іншими органами та з службами щодо захисту прав дітей № 1/9-557 від 28.10.2014 р.

Тема. Організаційні аспекти діяльності соціального педагога. Планування та документування діяльності соціального педагога закладу освіти (2 год).

План заняття.

Завдання 1. Опрацювати загальну посадову інструкцію соціального педагога.

Завдання 2. Розробити посадову інструкцію соціального педагога закладу освіти (тип закладу – за вибором студента).

Завдання 3. Скласти план роботи соціального педагога загальноосвітнього навчального закладу на навчальний рік.

Змістовий модуль 2. Особливості діяльності соціального педагога у загальноосвітньому навчальному закладі

Тема. Основні напрями роботи соціального педагога в закладах освіти (4 год)

План.

1. Вивчення соціально-психологічних особливостей дітей та соціально-педагогічного впливу мікросередовища навчального закладу на вихованців.
2. Організація соціально-педагогічної взаємодії з учнями, які потребують допомоги.
3. Захист прав та інтересів дітей, що здійснюється через дотримання положень міжнародних та вітчизняних нормативно-правових документів в умовах закладу та сім'ї.
4. Соціально-психологічна допомога та підтримка дітей в кризових ситуаціях.
5. Виявлення дезадаптованих дітей, встановлення причин дезадаптації та надання їм необхідної допомоги.
6. Вивчення особливостей життєдіяльності дітей в умовах сім'ї шляхом соціально-педагогічного інспектування та забезпечення за необхідності соціально-педагогічного супроводу сім'ї.
7. Організація внутрішньошкільного моніторингу з метою своєчасного виявлення та вирішення соціально-педагогічних проблем дітей, батьків, педагогічного колективу.
8. Соціально-педагогічне дослідження мікрорайону школи з метою його соціальної паспортизації.

Тема. Основні форми та методи роботи соціального педагога в закладах освіти (2 год)

План.

1. Зміст роботи соціального педагога в закладах дошкільної освіти.
2. Зміст соціально-педагогічної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах.
3. Методи роботи соціального педагога з різними категоріями дітей у закладах дошкільної та загальної освіти. Особливості їхнього підбору та використання

Тема. Робота соціального педагога з сім'ями вихованців (4 год)

План

1. Основні типи сімей, які потребують соціально-педагогічної допомоги та підтримку в умовах освітнього закладу.
2. Зміст соціально-педагогічної роботи з сім'єю.
3. Напрями соціально-педагогічної діяльності з сім'єю.
4. Форми та методи соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.
5. Соціально-профілактична робота з сім'єю.
6. Зміст та форми соціально-реабілітаційної роботи з сім'єю.
7. Особливості соціально-педагогічного інспектування сім'ї.

8. Соціально-педагогічний супровід сім'ї.

Змістовий модуль 3. Діяльність соціального педагога у спеціалізованих освітніх установах

Тема. Робота з дітьми, що мають відхилення у розвитку (обдаровані, важковиховані, з девіантною поведінкою) (6 год)

План.

План.

1. Поняття обдарованості.
2. Типи обдарованості.
3. Поняття загальної та спеціальної обдарованості.
4. Особливості обдарованих дітей.
5. Спеціальні навчальні заклади для обдарованих дітей.
6. Робота соціального педагога з обдарованими дітьми.
7. Поняття девіантної поведінки, її види.
8. Проблеми бездоглядності і бродяжництва та спроби їх вирішення в Україні.
9. Притулки для неповнолітніх, їх роль.
10. Зміст роботи соціального педагога з дітьми, що мають відхилення у поведінці.

Тема. Організація соціально-педагогічної діяльності в закладах інтернатного типу (2 год)

План.

1. Інтернатні заклади як один із видів освітніх установ. Історія їхнього виникнення та становлення. Проблеми закладів інтернатного типу.
2. Основні види інтернатних закладів, їх завдання та функції.
3. Особливості розвитку дітей, що виховуються в інтернатних закладах.
4. Особливості діяльності соціального педагога в інтернатних закладах. Методи та форми роботи соціального педагога в закладах інтернатного типу.

Тема. Робота соціального педагога з дітьми з особливостями психофізичного розвитку. Інклюзивна освіта (2 год)

План.

1. Загальна характеристика стану здоров'я дітей в Україні та законодавча база, що забезпечує роботу з дітьми, які мають проблеми із здоров'ям.
2. Форми організації навчання дітей з обмеженими можливостями.
3. Інклюзивне навчання: суть, проблеми та перспективи. Роль соціального педагога у цьому процесі.
4. Особливості роботи соціального педагога з хворими дітьми та дітьми з обмеженими можливостями.

Тема. Діяльність соціального педагога в закладах державної системи опіки для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (2 год).

План.

1. Сирітство як соціальна проблема.
2. Особливості соціалізації дітей-сиріт, які виховуються в інтернатних установах
3. Форми опіки над дітьми-сиротами.
 - 3.1. Опіка та піклування.
 - 3.2. Усиновлення.
 - 3.3. Виховання у прийомних сім'ях та у дитячих будинках сімейного типу.
4. Організація роботи соціального педагога з даною категорією дітей.

МОДУЛЬ 2. МЕТОДИКА РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З ДИТЯЧИМИ ТА МОЛОДІЖНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Змістовий модуль 4. Соціально-педагогічний потенціал дитячих та молодіжних організацій

Тема. Роль громадських організацій в сучасному суспільстві (2 год).

План.

1. Місце та роль громадських організацій у сучасному світі.
2. Причини виникнення організацій третього сектору. Право громадян на об'єднання.
3. Базові характеристики НДО: критерії, структура та місія.
4. Нормативно-правові аспекти діяльності дитячих та молодіжних організацій.
5. Види громадських організацій.

Тема. Типологія дитячих та молодіжних організацій України за статусом та основними показниками діяльності (4 год).

План.

1. Становлення та характеристика дитячого та молодіжного руху в Україні.
2. Періодизація історії українських дитячих та молодіжних організацій.
3. Типологія і статус дитячо-молодіжних організацій (всесвітні, всеукраїнські, регіональні). Молодіжні організації, об'єднання при політичних партіях і рухах, творчих спілках.
 - 3.1. Федерація дитячих організацій.
 - 3.2. Студентські організації в Україні.
 - 3.3. Типологія молодіжних організацій «політичної» спрямованості.
 - 3.4. Молодіжні фахові об'єднання та організації за інтересами.
 - 3.5. Екологічні організації молоді.
 - 3.6. Молодіжні релігійні організації:

Тема. Молодіжні та дитячі об'єднання як суб'єкти соціально-педагогічної діяльності (2 год).

План.

1. Основні завдання діяльності дитячих та молодіжних громадських організацій.

2. Роль і місце дитячих та молодіжних громадських організацій у вирішенні соціально-економічних завдань суспільства, реалізації державної молодіжної політики.
3. Особливості розвитку сучасних дитячих організацій. Принципи діяльності сучасних дитячих громадських організацій. Умови ефективного виховання та соціального становлення особистості в дитячій організації.
4. Закономірності та мотиви створення благодійних, релігійних, національно-просвітницьких, науково-технічних, професійних, політичних, спортивних, культури і дозвілля, соціальної взаємодопомоги та інших молодіжних організацій.
5. Основні напрями та функції діяльності дитячих та молодіжних організацій. (педагогічна, соціально-правова, психологічна, культурно-дозвіллева).

Тема. Взаємодія соціального педагога з дитячими і молодіжними організаціями та неформальними об'єднаннями (2 год).

План.

1. Особливості соціально-педагогічної роботи в дитячих та молодіжних організаціях.
2. Співпраця ЦСССДМ з дитячими та молодіжними організаціями.
3. Основні напрями і форми роботи соціального педагога з дитячими та молодіжними організаціями.
4. Функції соціального педагога в дитячо-молодіжній організації. Діагностична, прогностична, посередницька, корекційно-реабілітаційна, охоронно-захисна, запобіжно-профілактична, евристична.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

(Для Модуля 1)

Базова література

1. Абетка соціального педагога / укладач В.В. Волканова. - Х.: Вид. група «Основа», – (Серія «Соціальному педагогу»). – 2011. – 235 с.
2. Адаптація дітей до навчання у школі в діяльності психологічної служби: методичні рекомендації / за наук. ред. В.Г. Панка – Київ, Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 100 с.
3. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях: навч. посіб / О.В. Безпалько – К.: ЦНЛ, 2003. - і 34 с.
4. Бондар А.Д. Навчально-виховна робота в школах-інтернатах і групах продовженого дня / А.Д. Бондар. Б.С. Кобзар. – К. : Вища школа, 1985. – 303 с.
5. Вайнола Р. Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : монографія / Ренате Хейкіївна Вайнола ; за ред. С. О. Сисоевої ; М-во освіти і науки України ; Національний педагогічний університет імені М. Драгоманова. – Запоріжжя : ХНРБЦ, 2008. – 460 с.
6. Виявлення, попередження і розгляд випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми. Методичні матеріали для працівників освіти. Авт.-упор.: Буров С, Дубініна І., Онишко Ю., Смилова Л., Ясиновська М. – К.: Видавничий дім «КАЛИТА», 2007. – 36 с.
7. Впровадження програми надання соціальних послуг сім'ям з дітьми раннього та дошкільного віку, які опинилися у складних життєвих обставинах: метод. рекомен. / Холт Інтернешнл. – К. : Р.К. Майстерпринт, 2008. – 196 с.
8. Діти з особливими потребами в школі : психол.-пед. супровід / [авт.-упоряд.: Романова О. М. та ін.]. – К. : Шкільний світ, 2011. – 127 с.
9. Докторович М. О. Неповна сім'я. Особливості роботи соціального педагога / М. Докторович. – К. : Шкільний світ, 2010. – 126 с.
10. Докторович М.О. Система виховної роботи в дитячих будинках та інтернатних установах : навч. посіб. / Докторович М. О. – К. : Ленвіт, 2012. – 175 с.
11. Зайченко М.В. Інструментарій соціального педагога / М. Зайченко. – К. : Шк. Світ, 2011. – 128 с.
12. Збірник нормативно-правових актів з питань діяльності спеціалізованих закладів і формувань у сфері соціальної підтримки сім'ї, дітей та молоді / упоряд. Л. Є. Леонтєва, О. В. Вакуленко – К.: Держ. ін-т розвитку сім'ї та молоді, 2007. – 280 с.
13. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби системи освіти України / упоряд. В.Г. Панок, І.І. Цушко, А.Г. Обухівська. – К. : Ніка-Центр, 2005. – 436 с.
14. Зимовець Н.В. Твоє життя – твій вибір: Навч.-метод. посіб. / Н.В. Зимовець, З.А. Совигракова. Н.О. Лещук. – К.: Навчальна книга, 2002.- 190 с.
15. Зимовець Н.В. Методика освіти «рівний – рівному» : Навч. метод. посіб. /

- Н.В. Зимовець, Н.О. Лещук. – К. : Навчальна книга, 2002.-127 с.
16. Інформаційно-методичні матеріали та аналіз нормативно-правової бази з питань попередження насильства над дітьми в сім'ї та поза нею / Авт.: Брижик В.О., Журавель Т.В., Кочемировська О.О., Нікітіна О.М., Христова Г. О. / За заг. ред. Журавель Т. В., Христової Г.О. – К. : ТОВ^ККІ.СЛ 2010. – 38 с.
 17. Литвиненко С. А. Основи соціально-педагогічної діяльності : навч. посібн. для студ. вищ. пед. навч. закладів / Литвиненко С.А. – Одеса : ПНЦАІШ, 2007. – 187 с.
 18. Методи роботи соціального педагога: матеріали творчої групи соціальних педагогів / Г.Бондаренко та ін. - К.: Редакція загальнопед. газет, (Бібліотека «Шкільного світу»), 2012. – 96 с.
 19. Моїсеєнко К. Професійна діяльність соціального педагога: метод. посібник. / К. Моїсеєнко. – К.: Пік. Світ, 2009. – 120с.
 20. Настільна книга соціального педагога (нормативно-правове забезпечення діяльності) / упоряд. Ю.А.Луценко, В.Г.Панок – К. : Білоцерківдрук, 2011 – 308с.
 21. Оржеховська В.М. Дитяча бездоглядність та безпритульність. Історія, проблеми, пошуки / В.М. Оржеховська, В.Є. Виноградова-Бондаренко. – К. : АПН України. – 2004. – 177с.
 22. Педагогічно-правова профілактика правопорушень серед учнівської молоді: Науково-метод. зб. статей / За заг. ред В.П. Пастуха. – К. : ІЗМН, 1997. – 248 с.
 23. Петрович В. С. Соціальний педагог: посадова інструкція / В.С. Петрович // Педагогічний пошук. – 2001. – № 2. – С. 74-76.
 24. Письмак Л.Л. Організація роботи соціального педагога / Л. Письмак, // упоряд. В.О. Снігульська. – К.: Редакція загально педагогічних газет (Бібліотека «Шкільного світу»), 2014. – 128с.
 25. Психолого-педагогічна робота у загальноосвітніх навчальних закладах з профілактики насильства над дітьми: метод. посіб. / Автори-упоряд.: Вовчок Т.В., Степура Н.П., Даниленко І.С. та ін.; За заг. ред. Т.П. Цюман. – К.: ВПЦ «Експрес» – 2009. – 328 с.
 26. Робота соціального педагога з різними типами сімей : матеріали творчої групи соціальних педагогів / упоряд. Ю.Бойко та ін.. – К. : Ред. загальнопед. газет (Бібліотека шкільного світу), 2013. – 12 с.
 27. Рудюк Т. Документація соціального педагога / Т. Рудюк // Соціальний педагог. – 2007. – № 1. – С. 14-16.
 28. Щорс В.В. Універсальний довідник соціального педагога / В. Щорс, А. Полударова. – Київ : Ред. загальнопедагогічних газет, 2014. – 124 с.

Допоміжна література

1. Абетка класного керівника / Упоряд. І. Рожнятовська, В. Зоц. – К. : Ред. загальнопед. газет, 2003. – 128 с.
2. Анкетування в школі. Про всіх і для всіх / Упоряд.: Гулевич Т., Омельчук Н. – К : Ред. загальнопед. газ., 2014. – 124с.
3. Аромштам М. Педагогіка толерантності / М Аромштам, С. Федорова // Искусство в школе. – 2006. – № 5. – С. 16-19.

4. Бондар В.І. Інтеграція дітей з обмеженими психофізичними можливостями в загальноосвітні заклади: за і проти / В.І. Бондар // Дефектологія. – 2003. – № 3. – С. 2-5.
5. Бондаровська В.М. Діти, як психологічне дзеркало сім'ї та суспільства / В. Бондаровська. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2012. – 117 с.
6. Вавіна Л. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі початкова ланка / Вавіна Л., Засенко В., Колупаєва А. – [б. м.] ; [б. в.], 2004. – 152 с.
7. Василькова Ю.В. Методика и опыт работы социального педагога : учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений. – 2-е изд., испр. – М: Академия, 2004. – ???с.
8. Виховна робота зі студентською молоддю : навч. посіб. / ред. Т.Ю. Осипова. – Одеса : Фенікс, – 2006. – 286 с.
9. Волканова В.В. Право знати право: абетка правового виховання / Валентина Волканова. – К. : Шкільний світ, 2012. – 126 с.
10. Воспитание трудного ребенка. Дети с девиантным поведением: Учеб.-метод. пособ. / Под ред. М.И. Рожкова. – М. : ВЛАДОС, 2003. – 240 с.
11. Гончаров В.Л. Батько – особлива посада: роль батька в становленні особистості / В. Гончаров. – К. : Шкільний світ, 2010. – 127 с.
12. Горбатюк О. Ф. Соціальна адаптація та інтеграція дітей з особливими потребами в загальноосвітню початкову школу / О.Ф. Горбатюк // Розкажіть онуку. – 2008. – № 8. – С. 2-3.
13. Грива О.А. Соціально-педагогічні основи формування толерантності у дітей та молоді в умовах полікультурного середовища : монографія / Грива О. А. – К. : Вид. ПАРАПАН, 2005. – 228 с.
14. Гурьянова М. П. Сельская школа и социальная педагогика : пособ. для педагогов / Гурьянова М. П. – Минск : Амалфея, 2000. – 448 с.
15. Дети с ограниченными возможностями : проблемы и инновационные тенденции в обучении и воспитании / сост. Н.Д. Соколова, Л.В. Калининкова. – М. : ООО «Аспект», 2005. – 448 с.
16. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі : початкова ланка / за ред. В. І.Бондаря, В. В. Засенка – К. : [б. в.], 2004. – 152 с.
17. Докторович М.О. Арт-терапія в діяльності психолога та соціального педагога / М. Докторович, Г. Рурик, І. Хозраткулова. – К. : Ред. загальнопед. газ., 2014. – 96 с.
18. Докторович М.О. Соціально-психологічна робота з проблемними підлітками / М. Докторович, Г. Рурик, І. Хозраткулова. – К. : Ред. загальнопед. газет, 2013. – 125 с.
19. Заморуєва В.В. Діти без сім'ї. Підготовка до життя / В. Заморуєва. – К. : Шкільний світ, 2011. – 126 с.
20. Колесникова О. В. Щодо проблем організації соціально-педагогічної роботи в загальноосвітній школі / О.В. Колесникова // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2005. – № 3. – С. 58-68.
21. Колодійчук Т.П. Я серед людей. Соціально-комунікативні тренінги / Т. Колодійчук, І. Дрина. – К. : Ред. загальноп. газет, 2014. – 121 с.

22. Культура життєвого самовизначення: інтегративний курс для учнів загальноосв. навч. закладів : метод, посіб. : в 3 ч. / [О.В. Безпалько, М.І. Босенко, Р.Х. Вайнола та ін.] ; наук. кер. та ред. І.Д. Зверєвої. – К. : Златограф, 2003. – Ч. 1, Початкова школа. – 288 с.
23. Луценко Ю. А. Діти-правопорушники: що робити? / Юрій Луценко – К.: Шк. світ, 2010. – 128 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).
24. Матвієнко О. Виховання толерантності починається з учителя / О. Матвієнко // Рідна школа. – 2005. – № 6. – С. 29-32.
25. Мерзлякова О.Л. Як не потрапити на гачок маніпулятора: програма занять для молоді (метод. посіб.) / Олена Мерзлякова. – К. : Шк.світ, 2010 . – 119 с.
26. Методика освіти «рівний-рівному» / Лещук Н., Зимівець Н., Авельцева Т. та ін. – К. : Міленіум, 2002. – 132 с.
27. Некраш Л.М. Вибір професії: як діяти, щоб не помилитися / Л. Некраш, М. Стрільник. – К. : Шкільний світ, 2011. – 126 с.
28. Никитина Л. Е. Социальный педагог в школе :учеб. пособ. / Никитина Л.Е. – М. : Академ. проект, 2003. – 112 с.
29. Овчарова Р.В. Справочная книга социального педагога / Р.В. Овчарова – М : ТЦ Сфера, 2004. – ???с.
30. Організаційні і функціональні моделі діяльності психологічної служби з формування позитивного ставлення учнів і студентів до здорового способу життя / Цушко І.І., Лунченко Н.В., Панок В.Г. та ін. – К. : Ніка-Центр, 2011. – 84 с.
31. Организация социально-педагогической работы в учреждениях образования : учеб.-метод, пособ. / авт.-сост. Т.С. Капелевич. – Минск : Новое знание, 2007. – 346 с.
32. Основи батьківської компетентності : навч. посіб. / упоряд. Т.Г. Веретенко, І.Д. Зверєва, Н.Ю. Шевченко ; за заг. ред. І.Д. Зверєвої. – К. : Науковий світ, 2006. – 156 с.
33. Панок В. Г. Психологічна служба : навч.-метод. посіб. для студентів і викладачів / В.Г. Панок. – [2-е вид.]. – Кам'янець-Подільський : Друкарня Рута, 2013. – 328 с.
34. Пащенко С. Ю. Соціально-педагогічна проблема самоорганізації дозвілля підлітків / С. Ю. Пащенко // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. / за заг. ред. А.Й Капської – К. : Логос, 2004. – Вип. XXII. – С. 44-62.
35. Права дитини: сучасний досвід та інновації : зб. інформ. і метод. матеріалів / за заг. ред. Г. М. Лактіонової. – К. : Либідь, 2005. – 256 с.
36. Психологічна служба і ПМПК системи освіти (за результатами 2012-2013 навчального року) / [Березіна Н.О., Лунченко Н.В., Обухівська А.Г. та ін.] – К. : Ніка-Центр, 2013. – 60 с.
37. Психолого-педагогічна робота в закладах соціальної реабілітації (методичний посібник) / за заг. ред. Ю.А.Луценка, Є.Б.Павлової, В.Г.Панка – К.: Видавець: Надтока О.Ф., 2011. – 310с.
38. Про світ дітей з особливими потребами / Упоряд. В.І. Шнайдер. – Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2003.– 140 с.
39. Семиченко В.А. Психологія та педагогіка сімейного спілкування: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів. // В.А. Семиченко, В.С. Залуженюк – К.;

- Веселка. 1998. – 214 с.
40. Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / [Т.Ф. Алексеєнко, Т.П. Басюк, О.В. Безпалько та ін.] ; за ред. І.Д. Зверєвої. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.
 41. Соціальна педагогіка: теорія і технології : підручник [для студ. вищ. навч. закладів] / Т.Ф. Алексеєнко, Т.П. Басюк, О.В. Безпалько та ін. // За ред. І. Д. Зверєвої. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 316 с.
 42. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями / за ред. А.Й. Капської. – К. : ДЦССМ, 2003. –146 с.
 43. Соціальний супровід сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах : метод. посіб. / За ред. І.Д. Зверєвої. – К. : Держсоцслужба, 2006. – 104 с.
 44. Сущик Н.С. Застосування соціально-психологічного тренінгу в діяльності соціального педагога для корекції агресивної поведінки підлітків / Н.С. Сущик // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2003. – №1. – С. 49-58.
 45. Типова посадова інструкція соціального педагога школи // Соціальний педагог. – 2007. – № 9. – С. 5-8.
 46. Трубавіна І. М. Етика соціально-педагогічної роботи з сім'єю / Ірина Миколаївна Трубавіна. - К. : УДЦССМ, 2000. – 94 с.
 47. Трубавіна І. М. Методи вивчення сім'ї / І.М. Трубавіна, Н.А. Бугаєць. – К. : УДЦССМ, 2001. – 76 с.
 48. Трубавіна І. М. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю : навч. посіб. / Ірина Миколаївна Трубавіна. – К. : ДЦССМ, 2002. – 132 с.
 49. Трубавіна І. Д. Зміст та форми просвітницької роботи з батьками : [наук.-метод. матеріали для працівників соц. служб, учителів, соц. пед., студ. педагог, вузів] / Трубавіна І. Д. – К. ; УДЦССМ, 2000. – 88 с.
 50. Формування здорового способу життя молоді в Україні : національна модель «Молодь за здоров'я» / П. Шатц, О. Балакірева, Н. Комарова та ін. – К. : Укр. ін-т соц. досліджень, 2005. – 130 с.
 51. Шульга В. В. Соціальний педагог у загальноосвітньому навчальному закладі : метод. реком. / Шульга В. В. – К. : Ніка-Центр, 2004. – 124 с.

(Для Модуля 2)

Базова література

1. Алексеєнко Т. Ф. Виховання особистості у Пласті: моногр. / Т. Ф. Алексеєнко, Ю. М. Жданович. – К.: ПП «Перспект-А», 2006. – 262 с.
2. Все вирішують... стандарти: Професійні та етичні стандарти діяльності громадських організацій: посібн. для громадських організацій / Ресурсний центр розвитку громадських організацій «Гурт». – К., 2001. – 60 с.
3. Громадські об'єднання в Україні: навч. посіб. / За ред. В. М. Бесчастного. – К.: Знання, 2007. – 415 с.
4. Державна підтримка діяльності молодіжних та дитячих громадських організацій у м. Києві: посібник для лідерів неурядових об'єднань / О. Кулик, Ю. Шевцова, Т. Логінова, О. Іляевич. – К.: Головне управління у справах

- сім'ї та молоді виконавчого органу Київської міськради, 2003. – С. 65.
5. Дитячі об'єднання України у вимірах минулого та сучасного: Довідник-посібник / Р. М. Охрімчук, Л. В. Шелестова, О. В. Кравченко та ін. – Луганськ: Альма-матер, 2006. – 256 с.
 6. Заверико Н. В. Особливості соціалізації підлітків і молоді в умовах сучасності / Н. В. Заверико // Соціальна педагогіка: теорія і практика. – 2005. – №1. – С. 30-35.
 7. Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» // Урядовий кур'єр. – 1999. – 12 січня. – №4. – С. 10.
 8. Закон України «Про громадські об'єднання».
 9. Закон України «Про соціальні послуги».
 10. Лісовець О. В. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України: навч. посіб. / О. В. Лісовець. – 2011. – 256 с.
 11. Молодіжна державна політика України – хто є хто: інформаційний довідник. – К.: Міністерство молоді та спорту України, 2013. – С. 184.
 12. Молодіжна політика в Україні. Висновки команди міжнародних оглядачів Ради Європи: Департамент підготовки документів та публікацій Ради Європи. – Страсбург. – 193 с.
 13. Настільна книга неприбуткових організацій / За ред. А. Ткачука. – К.: Ін-т громадянського суспільства, 2000. – 274 с.
 14. Новохацький В. Д. Неурядові організації як фактор розбудови громадянського суспільства в Україні: автореф. дис. канд. політ. наук; Дніпропетровський нац. ун-т / В. Д. Новохацький. – Дніпропетровськ, 2005. – 16 с.
 15. Нормативно-правова основа діяльності молодіжних громадських організацій: посіб. для НУО України. – К., 2002. – С. 6.
 16. Особливості формування світоглядної позиції особистості в умовах дитячого об'єднання: моногр. / О. В. Безпалько, О. В. Касьянова та ін.; наук. ред. Т. К. Окушко. – Кіровоград: «Імекс-ЛТД». – 260 с.
 17. Поліщук Ю. Соціально-педагогічна діяльність сучасних громадських молодіжних об'єднань в Україні / Ю. Поліщук; за ред. Н. Г. Никало. – Тернопіль: ТНПУ, 2005. – 432 с.
 18. Соціальна педагогіка: теорія і технології: підруч. / За ред. І. Д. Звереві. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 316 с.
 19. Третій сектор в Україні: проблеми становлення. – К., 2001. – 170 с.
 20. Формування світоглядної позиції підлітків у дитячих об'єднаннях: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. – К.: Ін-т проблем виховання, НАПН України, 2011. – С. 158.
 21. Як сформувати світоглядну позицію особистості в дитячому об'єднанні: метод. посіб. / О. В. Пащенко, Н. В. Чиренко, К. І. Чорна; наук. ред. Т. К. Окушко. – Кіровоград: «Імекс-ЛТД». – 300 с.

Допоміжна література

1. Диба С. Г. Ціннісно-нормативна основа соціалізуючої діяльності у скаутській організації / С. Г. Диба // Рідна школа. – 2003. – №1. – С. 25-27.
2. Дитячі громадські організації України на захисті прав та інтересів дітей // Початкова школа. – 2004. – №8. – С. 11-16.
3. Міжнародні організації: навч. посіб. / За ред. О. С. Кучика. – 2-ге вид.,

перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 749 с.

4. Неурядові організації Європейського Союзу: порівняльний аналіз з громадськими організаціями в Україні. – К., 2002. – 48 с.
5. Поліщук Ю. Й. Теорія самовиховання як фундаментальна основа соціально-педагогічної діяльності сучасних молодіжних об'єднань / Ю. Й. Поліщук // Наукові записки Ніжинського держ. пед. ун-ту ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2004. – №1. – С. 16-21.